

Győri Máté

Barnabás

A vezetési stílus, amit ránk hagyott

Az apostolok, Szent Pál és Szent Barnabás Lisztrában (Jacob Joardens, 1616)

Mindenki ismeri *Wolfgang Amadeus Mozart* (1756–1791) nevét. Zenei zseni volt, aki *Franz Joseph Haydn* (1732–1809) és *Ludwig van Beethoven* (1770–1827) együtt meghatározta a klasszikus zene arculatát. Ki tudná azonban emlékeztetni felidézni Wolfgang édesapjának nevét vagy bármely művét? Tekintve, hogy még sok zenerajongó sem ismeri a nagyszerű zeneszerző édesapjának kilétét és munkásságát, nekünk sem kell szégyenkeznünk.

Leopold Mozart (1719–1787) egyike azoknak a névtelen hősöknek, akik a színpadok mögött segítettek mások előrelépését, fejlődését és kiemelkedését. Érdekes egy-egy pillantást vetnünk a színpadok mögé, hogy észrevegyük a kiemelkedő csillagok ragyogása mögött csendesen meghúzódó, bölcs és alá-

zatos férfiakat és nőket. Ők azok, akik életük befektetésével segítettek másokat abban, hogy a világra hatással lehessenek.

Szükségszerű a kérdés, hogy ez az említett hatás vajon csak a kivételes tehetségeknek köszönhető, vagy azoknak is része volt (és van) ebben, akik felfedezték, csiszolták és ismertté tették ezeket a „drágaköveket”? Tegyük fel, hogy Leopold Mozart figyelmen kívül hagyta volna kisfia rendkívüli muzikalitását, és a természettudományok felé terelgeti gyermekét! Éles esze miatt a fiú valószínűleg jó eredménnyel végezte volna el tanulmányait, de a világ szegényebb lenne, mert nélkülöznie kellene Mozart muzsikáját. Szerencsére Leopold figyelmes apa és mentor volt.¹ Már korán felismerte

és önzetlenül kinevelte fia tehetségét, aki így túl is nőtt apja hírnevén.

W. A. Mozart kevéssé ismert édesapjához sok mindenben hasonlít Barnabás is. Valószínűleg kevesen vennék föl a nevét a Biblia nagy egyéniségeinek top 10-es (vagy 20-as) listájára. Pál apostol vagy Márk neve biztosabb befutónak tűnik. Az Újszövetséget olvasva azonban világossá válik számunkra, hogy Barnabás kulcsfontosságú szerepet vállalt abban, hogy az említett két fiatal vezető a korai kereszténység két meghatározó alakjává lehessen.

„Francis Burdillon *A Szentírás kisebb személyiségei* című könyvében az »apróbb fények« közé sorolja Barnabást. Nem hagyhatjuk őt ebben a kategóriában, hiszen úgy tűnik, mint egy csillag az első feltűnésekor. Egy meghatározó alak ő, akinek ragyogó hite félelmes szíveket is megerősít.”²

Magyarországon ma általános vezetési válság tapasztalható. A hivatalban lévő vezetők a bizalom és a tekintély hiányára panaszkodnak, míg mások – az ország helyzetét figyelemmel kísérve és jövőjéért aggódva – igaz, követhető és karizmatikus módon irányító politikusok után sóvárognak. Gyülekezeteinkben is fölfedezhető hasonló válság. Hála legyen Istennek, vannak előljárói, vezetői képességgel megáldott keresztények közöttünk, azonban úgy vélem, hogy az őket befoglaló közegetől (a gyülekezettől) nem kapnak bátorítást arra, hogy kibontakoztassák iránymutatásra és vezetésre adott ajándékaikat és képességeiket. Az élet egyéb területein (család, munkahely stb.) is nagy nyomás, felelősség van rajtuk, ezért – általában is, de különösen – a gyülekezetben bátorító vezetésre van (lenne) szükségük. Ennek hiányában menekülnek a felelősségtől, a vezetés terhétől, és végső soron kibújnak Isten rájuk szabott tervéből.

Barnabás-típusú vezetőkre van tehát szükség, akik meglátják a vezetői adottságokkal megáldott hívőket, és készek melléjük állni, velük együtt szolgálva segíteni őket a növekedésben. A Barnabások nem klónoznak „kis Barnabásokat”, nem sablonok és vezetői tipológiák mentén gondolkoznak csupán, hanem – minden embert a Teremtő egyedi alkotásaként tisztelve – az isteni terv kibontakozásán fáradoznak. Szolgálatuk így megfelel az Ef 4,12–13-ban rögzített „ő adott némelyeket” gondolatnak, hiszen tiszteletben tartják a leendő vezetőket, és Isten missziói helyzetre szabott ajándékaiként tekintenek rájuk. Így a pásztorok, vezetők (előljárók-presbiterok, diakónusok, misszionáriusok, gyermek- és ifjúsági munkások), egy olyan nemzedéke növekedhet fel, amely – Isten gondoskodó tervével összhangban – valószínűleg betöltheti a gyülekezetek növekedésének jelenlegi akadályai közt rangos helyet elfoglaló vezetői vákuumot.

Barnabás neve

Ennek a résznek helyesebb volna a Barnabás nevei címet adni, mert az apostol eredeti neve nem Barnabás volt. Az ApCsel 4,36-ban Lukács a következőképpen utal rá: „József, akinek az apostolok a Barnabás melléknevet adták”. Személyisége miatt az apostolok nem tartották elégségesnek, hogy egyszerűen „csak” Józsefnek nevezzék, ezért egy új nevet is adtak neki. Valószínűleg az egész közösség úgy találta, hogy illik rá ez az új név, hiszen Lukács már így említi őt az Apostolok Cselekedeteiben, és az újszövetségi levelek is ezen a később kapott néven beszélnek róla.

A bibliai időkben a névadás és később a névváltozás nagy jelentőséggel bírt. A nevek gyakran kifejezték hordozóik tulajdonságait, természetük leírását is.³ Az Ószövetségben Jákob nevét változtatja meg maga Isten,⁴ az Újszövetségben pedig *Simon, Jóna fia* kap egy nagyszerű nevet Mesterétől: *Péter/Kéfás*, ami azt jelenti, *kőszikla*,⁵ Mindezekből látható, hogy Barnabásnak az apostoloktól kapott neve is igen jelentős.

A bibliatudósok között konszenzus van Barnabás „becenevét” illetően.⁶ Υἱὸς παρακλησεως. Az ApCsel 4,36-ban Lukács „vigasztalás fia”-ként adja meg Barnabás nevének jelentését. A „valaminek fia” formát gyakran használták egy személy fő jellemzőjének leírására. A παρακλησις szó jelentéseit figyelembe véve Barnabás neve hordozza még a „bátorítás, buzdítás, békéltetés fia” jelentéseket is.

A névben található héber בן (ben) szó értelmét figyelembe véve adódik egy „prófécia fia” jelentés is.⁸ Az ApCsel 13,1–3 elsőként említi Barnabást az antiókhiai gyülekezet prófétái és tanítói között, ami alátámasztani látszik ezt a járulékos jelentést. A „prófécia” és „vigasztalás” szoros kapcsolatban áll a Bibliában (Ézs 61,1–2; Lk 4,18–21; 1Kor 14,3). Barnabás antiókhiai és más körülmények között végzett munkájában fel is fedezhetőek ezek a neve által meghatározott, rendkívül fontos szolgálati területek.⁹

Mindezekből látható, hogy Barnabás bár kevésbé került a figyelem középpontjába, Istentől kapott ajándékait hűségesen használva kiérdemelte a korai keresztény vezetők tiszteletét és elismerését. Ennek egyik kedves jele, ajándékainak fel- és elismerése volt az, hogy a kifejező Barnabás nevet adták neki.

Barnabás személyisége

Barnabásról viszonylag kevés adatot találunk a Szentírásban, és ezek is főképp a szolgálatára vonatkoznak. A rendelkezésünkre álló fontos mozaikdarabokból azonban képet alkotunk erről a nagyszerű emberről. A testi megjelenéséről szóló közvetett információk mellett látni fogjuk nagy befolyással bíró lelkületét is.

Megjelenése, testi felépítése valószínűleg tekintélyt parancsoló lehetett, hiszen Lisztrában – egy béna meggyógyítását követően – a tömeg *Zeusznak/Jupiternek* kiáltotta őt ki, míg Pált *Hermésznek/Merkuriusznak* nevezték (ApCsel 14,12). Zeust a görög-római vallás az istenek fejedelmeként tisztelte, erősnek és méltóságteljesnek tartotta, így jogunk van azt gondolni, hogy Barnabás is ilyen benyomást kelthetett felépésével és megjelenésével.

Az ApCsel ennél sokkal közvetlenebb információkkal is szolgál Barnabás lelkületéről, belső tulajdonságairól. A 11,24 szerint „derék ember volt, telve Szentlélekkel és hittel”. Nemcsak „derék”, jóra való személy volt, ami már önmagában is nyereséget jelenthetett volna a környezetének, hanem Szentlélekkel és hittel telve derék mivolta szolgálatát nemesedhette. A παρακλησις ajándékát kapta a Παράκλητος-tól.

Abból, ahogyan felkarolta az újonnan megtért Pált, amikor a többi tanítvány még gyanakodva tartott tőle (ApCsel 9,26–27), és ahogyan Márkot szárnyai alá vette, amikor Pál nem látott ebben a fiatal emberben sok „fantáziát” (ApCsel 15,37–39), kitűnik, hogy a Szentlélek megáldotta Barnabást a lelkek megítélésének ajándékával. Egy jó orvoshoz hason-

lóan, helyesen tudta diagnosztizálni egy-egy ember belső állapotát. Ez a „mélyre látás” képessé tette őt arra, hogy előítéletet és gyanakvás nélkül tekintsen környezetére.

Barnabás sikeres mentor volt, ami „derék” mivoltán mesze túl annak volt köszönhető, hogy nem csak a tőle telhető módon, megérzéseire és beidegződéseire hallgatva igyekezett segíteni a fiatal vezetőjelölteket/vezetőket, induló gyülekezeteket (ApCsel 11,23), hanem a Szentlélek vezérlésére hagyatkozott. Így többet láthatott meg Pálban, Márkban, és az antiókhiai gyülekezetben, mint amit a felszín sejtetett: „láta az Isten kegyelmét” (ApCsel 11,23).

W. R. Bowie szerint Barnabás „felnagyított másokat”, míg H. S. Seekings¹² az „áldozatos odaszánás” kifejezéssel írta le az evangéliumért végzett szolgálatát. Mind Pál, mind pedig Márk túlnőtték - legalábbis ismertségben - az őket felkaroló, „felnagyító” apostolt, de a keserűségnek, a féltékenységnek semmiféle jele sem mutatkozott emiatt Barnabáson. Akit kezdetben készséges adakozóként ismerhettünk meg - „mivelföldje volt eladta, elhozta a pénzt, és letette az apostolok lába elé” (ApCsel 4,37) aki később önfeláldozó volt a misszionáriusi munkában is.

Barnabás küldetésének jelentősége

Első ránézésre Barnabás szolgálata nem tűnik jelentősnek, különösen Péter és Pál munkásságához viszonyítva. Mindazonáltal látnunk kell, hogy kulcsszerep jutott neki az evangéliumnak az Úr Jézus ígérete (ApCsel 1,8) szerinti terjedésében. Gyülekezetplántálóként ott volt, amikor – Jeruzsálem, Júdea és Samária után – a pogányok között, Antiókhiaiban létrejött az első gyülekezet (ApCsel 11,20–26).

Nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy Barnabás közvetlenül felelős az Újszövetség több mint felének megírásáért is. Pál tizenhárom levelet írt (és az ApCsel jelentős része is róla, pontosabban szolgálatáról szól), Márkra pedig egy evangélium megírását bízta az Úr. Mindketten Barnabás felkaroltjai, tanítványai voltak. Mindez az Újszövetség egyik legjelentősebb alakjává teszi Barnabást.¹³

Barnabás, a gyülekezetplántáló

Az István mártírhalálát követő üldözés következtében Jeruzsálemből szétszóródott keresztények először senki másnak nem hirdették az igét, csak a zsidóknak. Volt azonban köztük néhány ciprusi és cirénei férfi. Mikor ők eljutottak Antiókhiaiba, a görögökhöz is szóltak, és hirdették az Úr Jézust” (ApCsel 11,19–20). Isten hellenisztikus-zsidó („ciprusi és cirénei férfi”) keresztényeken keresztül juttatta el az örömhírt Izrael földrajzi és kulturális határain túlra, a pogányokhoz is („a görögökhöz is szóltak”). Nagyszerű lett az eredmény: „sokan hittek, és tértek meg az Úrhoz” (ApCsel 11,21).

Az örvendetes hír hallatán a Jeruzsálemben lévő apostolok elküldték Barnabást, hogy segítse ezt az új gyülekezetpalántát. Barnabás sok szempontból, többek között még ciprusi származása miatt is (ApCsel 4,36) jó választásnak tűnt erre a feladatra. Hiszen sok közös lehetett benne azokkal az emberekkel, akik először szóltak az evangéliumról az antiókhiai pogányok között (ApCsel 11,20).¹⁴ Hellenistaként valószínűleg kevésbé volt hajlamos a törvényeskedésre, mint a zsidó-keresztény gyökerekkel rendelkező társai, és ez lehetővé tette számára azt, hogy szabadon örüljön a pogány-keresztények-

kel Isten munkáinak. „Amikor megérkezett, és látta az Isten kegyelmét, megörült, és bátorította mindnyájukat, hogy szívük szándéka szerint maradjanak meg az Úrban” (ApCsel 11,23).

Nem a „rend kialakítása” vagy maga a „rendrakás” gondolata járt a fejében, hanem beleadta szívét-lelkét a gyülekezet szolgálatába, erősítve és bátorítva őket az Isten akaratára való növekedésben.

Ha az apostoli vezetők küldöttje a saját korábban alkalmazott, vagy az apostolok Jeruzsálemben jól bevált formuláit erőltette volna rá erre az induló gyülekezetre, akkor a történet egész másként alakult volna. Barnabás azonban megértette a gyülekezet „helyi” jellegét. A lényegét nem formákban, hanem Isten munkájában kereste és látta. Az Úr Jézus a Jn 3,3 szerint azt mondta: „ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát”. Barnabás „Szentlélekkel teljes” emberként látta kibontakozni az Isten országát. Az antiókhiai gyülekezet ugyanazon evangélium hatására mégis másképpen formálódott Isten keze alatt, mint ajeruzsálemi első gyülekezet. Barnabás, érzékeny gyülekezetplántálóként, nem „klónozni” akarta az első gyülekezeteit, hanem úgy vezette az antiókhiaiakat, hogy nem zsidó kultúrában formálódott „szívük szándéka szerint maradjanak meg az Úrban” (ApCsel 11,23), mert ő az, aki „a Krisztusban egybefoglal mindeneket” (Ef 1,10).

Látva a növekvő gyülekezet égető vezetősükségletét, Barnabás elment Tarzuszba Saulért, hogy segítségül hívja őt a szolgálatba. Ez a döntés csak első ránézésre tűnik egyszerűnek. „Csakis egy nagy ember dönthetett így! Barnabás jó emberismerő lévén tisztán látta, hogy ez a dinamikus és ragyogó tudós, Saul hamarosan ’elhomályosíthatja’, felülülhatja őt. Kész volt elfogadni akár egy alárendelt szerepet is az Isten országáért. Nem találta rangján alulinak azt, hogy helyet adjon egy kevésbé tapasztalt, de többre képes ifjúnak.”¹⁵

Pál bevonásán túl Barnabás nyilvánvalóan más vezetőket is felnevelt (ApCsel 13,1), hogy a gyülekezet megfelelően működhessen és növekedhessen. Amikor Isten kiválasztotta őket az első missziói útra, a gyülekezet nem omlott össze, miután elveszített két erős vezetőt. „Nincs okunk azt feltételezni, hogy a gyülekezet megsínylette volna a két testvér távozását. Kegyelmi ajándékokkal felruházott férfiak egész csoportja vezette tovább a közösséget.”¹⁶ A két apostol korábbi szolgálatának gyümölcseként az antiókhiai gyülekezet – Pál és Barnabás távozása után is – tovább erősödött, és Jeruzsálem mellett a korai kereszténység második központjává vált.

Barnabás, a fiatal vezetők barátja

Barnabás (legalább) két fiatal keresztényt - Saul-Pált és János-Márkot - vett mentorként a szárnyai alá. Ezek a fiatal emberek megtérésük után - hozzánk hasonlóan - tele lehettek örömmel és lelkesedéssel, de mégis csak „lelki csecsemők” voltak. Minden csecsemőnek szüksége van gondoskodó szeretetre, valakire, aki védi, ápolja és szeretettel felvállalja őket minden körülményben. (Amíg megvizsgáljuk, mit is tett Barnabás ifjú barátaiért, gondolkodjunk el a „lelki apaság/ anyaság” gyülekezeti szükségén! Nincs-e sok apátlan, anyátlan lelki árva közöttünk?)

Saul-Pál

Csodálatos az Isten munkája, ahogy reménytelennek mondott életet változtat meg, nem félelmet keltő erővel, hanem kegyelemmel. Saul megtérése az Újszövetség legradikálisabb életváltásainak egyike. Sok korabeli kereszténynek egyszerűen hihetetlen volt, ami vele történt (ApCsel 9,26), hiszen az az ember, aki korábban a Krisztus-követők életére tört, egyszer csak elkezdett mások üdvösségéért fáradozni (ApCsel 9,19–22). Érthető módon az apostolok is *agent provocateur*-nek,¹⁶ beugrató titkos kémnek¹⁷ tarthatták őt. „Barnabás azonban maga mellé vette” (ApCsel 9,27). Egy ősi hagyomány szerint Barnabás és Pál együtt tanultak Gamáliei iskolájában,¹⁸ de úgy vélem, hogy Barnabás merész vállalkozásának mozgatórugója nem ez az „egyetemi” ismeretség volt, hanem lelki ajándéka alapján felismerte Isten tervét ebben a fiatal emberben. Mély érdeklődést mutatott a frissen megtért Pál iránt, vette az időt és fáradságot, hogy meghallgassa bizonyágtételét, és őszintén el- és befogadta őt.

Barnabás barátsága sokat jelentett Pál szolgálatának elindításában. Jézus tanítványaival és a gyülekezet tagjaival járhatott és szolgálhatott, ezáltal mind a hit tudományában, mind pedig szolgálati gyakorlatában sokat csiszolódhatott, fejlődhetett. „Ettől fogva velük együtt járt-kelt Jeruzsálemben, nyíltan szolt az Úr nevében” (ApCsel 9,28). Könnyen belátható az is, hogy ez a rövid, de mélyreható, közös szolgálatokkal eltöltött időszak Jézus tanítványaival a későbbiekben is tekintélyt adott Pál szolgálatának.

Később, amikor Isten szélesre tárta a pogánymisszió kapuját Antiókhában, Barnabás látva, hogy több munkásra van szükség, felkereste és meghívta Pált a közös szolgálatra. Ismerve Pál különleges elhívását („választott eszközöm ő, hogy elvigye nevemet a pogányokhoz” – ApCsel 9,15), örömmel beállította őt egy ennek az elhívásnak és lelki ajándéka-inak megfelelő szolgálatba. „Egy teljes esztendeig dolgoztak együtt”, bátorítva és tanítva a gyülekezetet.

Barnabás láthatóan felelősséget vállalt Pálért. A jeruzsálemi beszélgetésről nem feledkezett el, hanem később is készségesen segítette őt abban, hogy mindaz kibontakozzon, amit Isten elrejtett benne, amire elhívta őt, hogy betöltsse. Ennek eredményeként Pál teljesen kibontakozott. Az antiókhiai gyülekezet egyik megbecsült vezetője (ApCsel 13,1), képviselője (11,30) lett, később pedig a Szentlélek indítására Barnabással elindulhattak az első missziói útra.

A második missziói út kezdetén Pál és Barnabás között „meghasonlás (heves vita) támadt” (ApCsel 15,39) János Márk miatt, aki az első út legelején elhagyta őket (ApCsel 13,13; 15,38). „A nélkül, hogy szemrehányást tennénk Pálnak, mégis kikívánczozik belőlünk, Pál emlékezhetett volna arra, hogy egyszer neki is milyen nagy szüksége volt egy pártfogóra és barátira, és hogy miként lelte ezt meg Barnabásban.”¹⁹ Véleményem szerint Pál célorientált természete, az elveszettek iránti szeretetének sürgetése, és az éppen elindítás előtt álló konkrét missziói feladat nem tette lehetővé, hogy életének ebben a szakaszában úgy álljon János-Márk mellé, ahogy azt egykor Barnabás tette vele.²⁰

Figyelemreméltó, hogy Barnabás ebben a vitás helyzetben nem élt a korából és a Pál javára végzett szolgálataiból következő hatalommal. „Elengedte” Pált, és folytatta a szolgálatát egy újabb fiatal ember vezetővé nevelésében.

János-Márk

Pál a Kol 4,10-ben Barnabás unokaöccseként említi Márkot. Ebből következik, hogy zsidó, majd zsidókeresztény környezetben nőtt fel Jeruzsálemben. Talán éppen ez a neveltetés lehetett az oka annak, hogy az első missziói út során nem ment végig Pállal és Barnabással a pogányok közé, hiszen ebben az időszakban az egész jeruzsálemi közösségnek még egy kis időre és isteni jelzésekre (például ApCsel 10) volt szüksége ahhoz, hogy a pogányok megtérését és az ezért való missziói fáradozást elfogadja. Ezenkívül még sok más oka lehetett Márk megfutamodásának,²¹ de az Újszövetség a tényen kívül nem árul el többet.

Herbert S. Seeking egyszerűen „a bizonytalan” becenévvel ruházza fel Márkot,²² amit eltúlzott bélyegnek, túlságosan szigorú és elhamarkodott ítéletnek tartok. Egyébként mindannyian átéltünk már helyzeteket, amikor a gyöngöségeink vagy a kicsinyhitűségünk kerekedett felül, és elbuktunk. Így nem esik nehezünkre, hogy Márkkal együttérezzünk.

A kegyelmes Isten megajándékozta Márkot az újrakezdés lehetőségével Barnabás szolgálata által, aki újabb esélyt kínált neki, és ezzel vállalta egy esetleges újabb kudarc kockázatát is. „Barnabás magával vitte Márkot” (ApCsel 15,39), és segítette őt az Isten akarata szerinti kibontakozásban.

Ez az irgalmas viszonyulás aztán ugyanolyan erővel működött Márkban, mint ahogy néhány esztendővel korábban Saul-Pál életében.

Márk Barnabás (és Péter) keze alatt „hasznossá” vált az Isten országában.

Még a korábban kissé szigorú Pál is így említi majd őt jó néhány évvel később a 2Tim 4,11-ben: „Márkot vedd magad mellé, hozd el magaddal, mert hasznomra van a szolgálatban.” Ez a rövid mondat is igazolja, hogy Barnabás helyesen döntött, amikor a kevésbé ígértes, sőt kudarcot vallott Márkot maga mellé vette, hogy lelki értelemben felnevelje.

Márk – mielőtt a földi pályája végéhez közeledő Pál segítője lett – Rómában hallgathatta és tolmácként latinra fordította Péter apostol igehirdetéseit.²³ Személyes emlékei és az apostol visszaemlékezései alapján írta meg a nevről nevezett evangéliumot, ami időrendben a legkorábban keletkezett az evangéliumok közül.²⁴ (Márk írói szolgálatának jelentőségét még növelheti az a bevezetéstani megállapítás, hogy evangéliuma meghatározó forrása a Lukács és a Máté írása szerinti evangéliumoknak.)

Befejező gondolatok

Meggyőződésem, hogy gyülekezeteink telve vannak olyan vezetőjelöltekkel, akikben ott rejlik az Isten adta lehetőség, de mindez – legalábbis az Isten népe, családja számára – felfedezetlenül vagy parlagon hever bennük. A világi, pusztán a profitban érdekelt munkaadók éles szeme felfedezi a vezetői képességeket, és szemrebben nélkül az utolsó cseppig fel- és kihasználják ezeket. Ez történik sok – gyülekezeteinkhez tartozó – fiatal férfival és nővel. Amikor a munkahely „kifacsarja őket”, akkor már nem sok szabad kapacitásuk marad az önkéntesen és eredményesen végzett gyülekezeti szolgálatra. Az így járt, idegen zsoldba szegődött testvéreink nagy része lelkiismeret-furdalással küzd, kudarcként éli meg azt, hogy nem maradandó dolgokba fekteti életét.

Barnabásokra van szükségük, akik melljük állnak és az isteni elhívás végtelen távlatainak lelkesítő látványában, de mégis nagyon közlelő, barátként állnak melljük (továbbadva számukra a mindent, még az esetleges tévedéseket, kudarcokat is elfedező kegyelmet). Lelkipásztorként ilyen vezetői környezetet kell teremtenünk, ahol – a sémák szolgai követésének rabsága nélkül – Isten terve szerint bontakozhatnak ki ma még figyelmen kívül hagyott testvéreink abban, ami az ő személyre szabott erősségük.

Felelős pásztorokként sokszor több időt szeretnénk kapni a gyülekezeti szolgálathoz. Szerintem ezek nagy része nem is ránk vár! Mindezek messze meghaladják emberi teljesítőképességünk korlátait, nem is beszélve arról, hogy nem mindenre kaptunk lelki ajándékokat sem! Isten idő helyett munkatársakat ad! Azokat, akiket Barnabásként felkészítünk a „szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére” (Ef 4,12), hogy idővel, talán nem is olyan sokára a mai gyülekezet Páljai és Márkjai legyenek.

Isten áldjon meg bennünket egyfelől olyan szemmel, amely észreveszi ezeket a felfedezetlen vezetőket, másfelől bátorsággal, ami a legfontosabb feladataink egyikévé teszi az ő kibontakoztatásukat és szolgálathoz juttatásukat!

Jegyzetek

1. „Mozart zenei tehetsége nagyon korán, kb. 3-4 éves korában megmutatkozott. Apja – kora egyik legkiválóbb zenepedagógusa – már igen hamar zenei képzésben részesítette fiát, zongorázni és hegedülni tanította. A gyermek zenei képességei nagyon gyorsan fejlődtek. Első ismert kompozíciói 1761 elejéről származnak. 1761 szeptemberében lépett fel először nyilvánosan a salzburgi egyetem egyik színházi előadásának résztvevőjeként.” http://hu.wikipedia.org/wiki/Wolfgang_Amadeus_Mozart
2. Herbert Lockyer: *All the Apostles of the Bible* (Grand Rapids, Zondervan, 1972), 185. o.
3. Például 1Sám 23,25: „Kérlek, uram, ne törődj Nábállal, ezzel a megátalkodott emberrel, mert olyan ő, amilyen a neve. Bolond a neve, és bolondságot csinál.”
4. Jákob – csaló helyett Izrael – Isten harcosa: 1Móz 32,28–29.
5. Jn 1,42.
6. Bár akadnak érdekes feltételezések is ebben a témában: Sebastian Brock. Βαρναβᾶς υἱὸς παρακλησεως. JTS 25 (1974): 93–98. o.
7. Az apostolok által adott név héber volt: Bar- (fia valakinek/valaminek) „בן”.
8. G.A. Deissmann: *Bible Studies* (Edinburgh, 1903) 309. o.
9. Például az ApCsel 11,23–26 leírása szerint Antióchiában: „bátorította őket” (23), „tanították a sokaságot” (26).
10. Walter Russel Bowie: *See Yourself in the Bible* (New York: Harper & Row Publishers, 1967) 129. o.

11. Herbert S. Seekings, *The Men of the Pauline Circle* (London: Charles H. Kelly, 1914) 35. o.
12. *Cyclopaedia of Biblical Theological and Ecclesiastical Literature* Vol. 1. „Barnabas” (Grand Rapids: Baker Book House, reprint 1981). Alexandriai Kelemen, Euszébiosz és Epifániosz szerint Barnabás egyike volt a 70 kiküldött tanítványnak (Lk 10,1). Ezek szerint személyesen ismerete a Mestert. A *New Bible Dictionary* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1996) „Barnabas” szócikke szerint „a nyugati szöveg szerinti ApCsel 1,23 összetéveszti őt az apostolválasztás során jelölt József-Barsabbással”.
13. Everett F. Harrison: *Interpreting Acts* (Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1986) 193. o.
14. J. Oswald Sanders: *Just Like Us* (Chicago: Moody Press, 1978) 161. o.
15. Harrison: 216. o.
16. F. F. Bruce: *Commentary on the Book of Acts* (Grand Rapids: W.M.B. Eerdmann Publishing Co., 1954) 205. o.
17. Bakos Ferenc: *Idegen szavak és kifejezések szótára* (Budapest, Akadémiai Kiadó [1997]).
18. Theodor Lector: *Hist. Eccl. II, 557* (ed. Vales, é. n.).
19. James Hastings: *The Greater Men and Women of the Bible* vol. 6 (New York: Charles Scribner’s Sons, 1913) 206. o.
20. Később ő is örömmel látott fiatal vezetőket maga körül, például Timóteust, Tituszt, Onézimoszt, akikre mint fiaira tekintett (2Tim 2,1; Tit 1,4; Filem 10).
21. Csak néhány ezek közül. Márk képtelen volt elfogadni Pál vezetői tekintélyét nagybátyja, Barnabás fölött (*Eims*). Maláriás lett (*Clarke*). Megijedt (*Filson*). Rátört a honvágy (*Hastings*).
22. Seekings, i.m.
23. Papiasz és Iréneusz ilyen tartalmú állítását megerősíteni látszik 1Pt 5,13 „Köszönt titeket a veletek együtt kiválasztott babiloni (értsd: római) gyülekezet és Márk, az én fiam”.
24. Euszébiosz, Papiasz és Iréneusz egybehangzó véleménye szerint Márk a nevét viselő evangélium írója.

